

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 24/7/2024
Αρ. πρωτ.: 577/185679

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 5313/26-06-2024 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Κων. Χήτας**, για τα θέματα της αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στις ενέργειες για να επέλθουν οικονομικές ελαφρύνσεις και μέτρα στήριξης των παράκτιων αλιέων αναφέρονται τα ακόλουθα:

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος των χωροκατακτητικών ξενικών ειδών (ΧΞΕ), καθώς και στην κάλυψη των ζημιών που προκαλούν τα προστατευόμενα είδη στα αλιευτικά εργαλεία και στην αλιευτική παραγωγή, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/1139 και του ΠΑΛΥΘ 2021-2027:

Α. Δίνεται προτεραιότητα στη βελτίωση της επιλεκτικότητας των χρησιμοποιούμενων αλιευτικών εργαλείων και στη μείωση των απορρίψεων και των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων ευάλωτων ειδών, καθώς και στη χρήση τεχνικών αλιείας χαμηλού αντικτύπου, με ενίσχυση ιδιαιτέρως της μικρής παράκτιας αλιείας. Σε αυτό περιλαμβάνονται δράσεις για επενδύσεις σε εξοπλισμό που αφορά στην επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων σε συνάρτηση με τα προστατευόμενα θαλάσσια είδη, καθώς και τα ανεπιθύμητα αλιεύματα.

Β. Αναδεικνύονται νέες δυνατότητες για επιμέρους δράσεις για τον περιορισμό των επιπτώσεων που προκαλούνται από τα χωροκατακτητικά ξένα είδη (ΧΞΕ) (ενωσιακού ενδιαφέροντος) περιλαμβανομένου του λαγοκέφαλου και με την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των ερευνητικών εργασιών που είναι σε εξέλιξη (επτά πράξεις στο πλαίσιο του ΕΠΑΛΘ 2014-2020).

Συγκεκριμένα, στον ειδικό στόχο 1.6 (Συμβολή στην προστασία και στην αποκατάσταση της υδρόβιας βιοποικιλότητας και των υδρόβιων οικοσυστημάτων) του Προγράμματος Αλιείας Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας (ΠΑΛΥΘ) 2021-2027, προβλέπονται μεταξύ άλλων:

- δράσεις για την εφαρμογή λύσεων διαχείρισης χωροκατακτητικών ξενικών ειδών (ΧΞΕ)
- δράσεις για την κάλυψη ζημιών/καταστροφών που προκαλούν τα προστατευόμενα είδη στους αλιείς (αλιευτικά εργαλεία-αλιεύματα).

Η ενεργοποίηση των ανωτέρω δράσεων θα είναι δυνατή μετά την ολοκλήρωση των απαιτούμενων προπαρασκευαστικών ενεργειών (εξειδίκευση, κριτήρια επιλογής πράξεων, μεθοδολογία υπολογισμού του ύψους αποζημίωσης, έκδοση του σχετικού θεσμικού πλαισίου για τις προϋποθέσεις, τις διαδικασίες, τους όρους, τα όργανα και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με τη διαχείριση, τον έλεγχο και την υλοποίηση των δράσεων).

Ειδικότερα, όσον αφορά στη δράση για την κάλυψη ζημιών/καταστροφών που προκαλούν τα προστατευόμενα είδη στους αλιείς (αλιευτικά εργαλεία-αλιεύματα) η Ειδική Υπηρεσία

Διαχείρισης Προγράμματος «Αλιεία Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα» 2021-2027 της Γενικής Γραμματείας Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) έχει ήδη προετοιμάσει τη σχετική εξειδίκευση, καθώς και τη μεθοδολογία υπολογισμού της αποζημίωσης. Σύμφωνα με το σχέδιο της εξειδίκευσης:

- Με τη «Δράση 1.6.3 – Αποζημίωση στα αλιευτικά σκάφη της παράκτιας αλιείας για την καταστροφή αλιευτικών εργαλείων και την απώλεια παραγωγής από θαλάσσια προστατευόμενα είδη», στηρίζονται οι αλιείς της παράκτιας αλιείας που έχουν υποστεί ζημιές και καταστροφές στα αλιευτικά τους εργαλεία (δίχτυα), αλλά και στα αλιεύματα από τα προστατευόμενα είδη, κατά την άσκηση της αλιευτικής τους δραστηριότητας. Με την υλοποίηση της δράσης αυτής, παρέχεται αποζημίωση στους ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών της παράκτιας αλιείας με σκοπό την κάλυψη της προκληθείσας οικονομικής ζημίας από την καταστροφή των αλιευτικών εργαλείων και της απώλειας παραγωγής από τα θαλάσσια προστατευόμενα είδη.

- Το ύψος της αποζημίωσης θα υπολογίζεται εφαρμόζοντας συγκεκριμένη μεθοδολογία, η οποία θα βασίζεται σε στοιχεία των ετήσιων εκθέσεων του αλιευτικού στόλου που έχουν υποβληθεί στην ΕΕ έως σήμερα από τη χώρα μας, καθώς και των ετήσιων εκθέσεων συλλογής δεδομένων, και σε στοιχεία και αποτελέσματα σχετικού προγράμματος με τίτλο «Αντιμετωπίζοντας την αλληλεπίδραση μεταξύ μικρής παράκτιας αλιείας και θαλάσσιας μεγαπανίδας στην Ελλάδα» που υλοποιήθηκε υπό τον συντονισμό του WWF Ελλάς σε συνεργασία με το Εργαστήριο Ιχθυολογίας του Τμήματος Βιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) και το Ινστιτούτο Θαλάσσιων Βιολογικών Πόρων και Εσωτερικών Υδάτων του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ).

- Η οικονομική ζημία που υφίσταται έκαστο αλιευτικό σκάφος παράκτιας αλιείας από τα θαλάσσια προστατευόμενα είδη λόγω της καταστροφής αλιευτικών εργαλείων (διχτύων) και της απώλειας παραγωγής αποτελεί συνάρτηση των παρακάτω παραμέτρων :

- ο του πλήθους των ημερών άσκησης αλιευτικής δραστηριότητας,
- ο του μέσου μήκους διχτύων που χρησιμοποιήθηκε ανά αλιευτική προσπάθεια,
- ο της συχνότητας εμφάνισης ζημίας από θαλάσσια προστατευόμενα είδη στα αλιευτικά εργαλεία ανά αλιευτική προσπάθεια,
- ο της μέσης έκτασης της ζημίας από θαλάσσια προστατευόμενα είδη στα αλιευτικά εργαλεία επί του μήκους των εργαλείων ανά αλιευτική προσπάθεια,
- ο του μέσου κόστους αγοράς υλικών για την αποκατάσταση των κατεστραμμένων εργαλείων (διχτύων) ανά μέτρο,
- ο της συχνότητας εμφάνισης ζημίας από θαλάσσια προστατευόμενα είδη στο αλιεύμα ανά αλιευτική προσπάθεια, καθώς και
- ο του μέσου κόστους ζημίας από θαλάσσια προστατευόμενα είδη στο αλιεύμα ανά αλιευτική προσπάθεια ανά μέτρο αλιευτικού εργαλείου.

Η δράση 1.6.3 θα αφορά στο σύνολο της Επικράτειας.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι η εμφάνιση, η εγκατάσταση και η εξάπλωση των ΧΞΕ αφορά συνολικά όλη τη Μεσόγειο Θάλασσα και όχι μόνο τις ελληνικές θάλασσες και το πρόβλημα αυτό εξετάζεται και σε περιφερειακό επίπεδο από την Ε.Ε. και από Περιφερειακές Οργανώσεις. Επομένως, θα δοθεί η δυνατότητα συμπλήρωσης της υφιστάμενης γνώσης και με νέα δεδομένα για την καταπολέμηση και τον περιορισμό των επιπτώσεων των θαλάσσιων εισβολικών ειδών.

Σύμφωνα με τη μελέτη του ΕΛΚΕΘΕ με τίτλο «Εκτίμηση των επιδράσεων του λαγοκέφαλου στην αλιεία και το περιβάλλον» που εκπονήθηκε και χρηματοδοτήθηκε από την Περιφέρεια Κρήτης, διατυπώνονται οι ακόλουθες επιμέρους προτάσεις αυτής:

(1) οικονομική ενίσχυση των παράκτιων σκαφών για την αντιμετώπιση της απώλειας αλιευτικών εργαλείων και αλιευμάτων από τον λαγοκέφαλο, ύψους ανάλογου των εκτιμώμενων ζημιών.

- (2) Προωθητικές δράσεις για την εμπορική αξιοποίηση αλιευμάτων που απορρίπτονται, όπως είναι άλλα ξένα βρώσιμα είδη, ώστε να υπάρχει αναπλήρωση μέρους των διαφυγόντων εσόδων.
- (3) Διοργάνωση διαγωνισμών αλίευσης του λαγοκέφαλου.
- (4) Επιδότηση των αλιέων για τη στοχευμένη εξαίλευση του λαγοκέφαλου.
- (5) Εξαίλευση νεαρών ιχθυδίων λαγοκέφαλου σε «νηπιοτροφεία» του είδους με πειραματική αλιεία, κατά τους φθινοπωρινούς μήνες.

Αναφορικά με αυτές, θέτουμε υπόψη τα ακόλουθα:

-Για τη θέσπιση και τον καθορισμό του ύψους των αποζημιώσεων ή οικονομικών ενισχύσεων των αλιέων για τις επιπτώσεις από την εξάπλωση του λαγοκέφαλου, απαιτείται τεκμηριωμένη εκτίμηση των ετήσιων επιπτώσεων, ανά εργαλείο και περιοχή, αλλά και εύρεση μεθοδολογίας για να τεκμηριώνεται η ζημιά εν μέρει ίσως (προτάσεις 1 και 4). Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι αποζημιώσεις για καταστροφές στα αλιευτικά εργαλεία αντίκεινται στις διατάξεις περί ανταγωνισμού (πρόταση 1).

-Δεν διαθέτουμε ολοκληρωμένη μελέτη που να παρουσιάζει την εμπορική εκμετάλλευση - αξιοποίηση του λαγοκέφαλου (πρόταση 2).

-Η διοργάνωση διαγωνισμών αλίευσης λαγοκέφαλου αποτελεί αρμοδιότητα των κατά τόπους υπηρεσιών αλιείας και εφαρμόζεται το πδ 373/85, Α'13, όπως ισχύει περί «ερασιτεχνικής-αθλητικής αλιείας» (πρόταση 3).

-Η αρμοδιότητα για τη χορήγηση άδειας συλλογής υδρόβιων οργανισμών για ερευνητικούς σκοπούς (στο πλαίσιο των διατάξεων του πδ 67/1981, Α'23 και του πδ 94/1993, Α'40) από το ΥΠΑΑΤ μεταφέρθηκε στις αρμόδιες Υπηρεσίες των Περιφερειών, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 2647/1998, Α'237, ν. 3852/2010, Α'87 «Καλλικράτης», όπως ισχύει, και της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων αρμοδιότητας ...» της 31-12-2012, Α'256, όπως κυρώθηκε με τον ν. 4147/2013, Α'98 (πρόταση 5).

Όσον αφορά στην ερασιτεχνική αλιεία, σημειώνεται ότι, σε εθνικό επίπεδο, διαχρονικά η Διοίκηση εφαρμόζε αυστηρούς κανόνες για την άσκηση της ερασιτεχνικής αλιείας. Συγκεκριμένα, με τα άρθρα 1 και 2 του β.δ. 666/66 «περί αδειών αλιευτικών σκαφών» (Α'160), προβλεπόταν η υποχρέωση εφοδιασμού ερασιτεχνικής άδειας αλιείας σκαφών για τη διενέργεια θαλάσσιας ερασιτεχνικής αλιείας. Επιπλέον, με το π.δ. 373/1985 (Α'131), θεσπίστηκαν κανόνες που αφορούν, μεταξύ άλλων, στα επιτρεπόμενα εργαλεία και μεθόδους, στις περιόδους απαγόρευσης, στις ποσότητες που επιτρέπεται να αλιεύονται, τη χορήγηση των αδειών. Ωστόσο, με την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του ν.4256/2014 (Α'92), καταργήθηκε η υποχρέωση έκδοσης ατομικής ερασιτεχνικής άδειας αλιείας, καθώς και η υποχρέωση εφοδιασμού του σκάφους με άδεια ερασιτεχνικής άδειας.

Σε ενωσιακό επίπεδο, με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1967/2006 (Κανονισμός Μεσογείου), προβλέφθηκαν μέτρα για την ερασιτεχνική αλιεία. Παράλληλα, στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2017/1004, προβλέπεται η υποχρέωση παρακολούθησης και συλλογής δεδομένων ερασιτεχνικής αλιείας, υπό το πλαίσιο του οποίου υλοποιείται το Εθνικό Πρόγραμμα Συλλογής Αλιευτικών Δεδομένων (ΕΠΣΑΔ).

Επίσης, με το άρθρο 55 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 (Κανονισμός Ελέγχου), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 (σημείο 51, σελίδα 44) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2842/2023 (άρθρο 1, σημείο 51, σελίδα 44), θεσπίστηκαν νέες υποχρεώσεις που αφορούν στον έλεγχο και στην παρακολούθηση της ερασιτεχνικής αλιείας.

Σε επίπεδο Διεθνών Περιφερειακών Οργανισμών Διαχείρισης της Αλιείας και, συγκεκριμένα, της Γενικής Επιτροπής για την Αλιεία στη Μεσόγειο (GFCM/FAO), με την πρόσφατη σύσταση (Rec. GFCM/45/2022/12), θεσπίστηκαν αντίστοιχοι κανόνες άσκησης δραστηριοτήτων ερασιτεχνικής αλιείας για όλα τα κράτη της Μεσογείου (και όχι μόνο για τα κράτη μέλη της Ε.Ε.). Οι κανόνες αυτοί θα τεθούν σε ισχύ από 1^η Ιανουαρίου 2025.

Για την ενσωμάτωση των ανωτέρω υποχρεώσεων στο εθνικό δίκαιο, απαιτείται αναθεώρηση του υφιστάμενου εθνικού θεσμικού πλαισίου. Για τον σκοπό αυτόν, είναι σε εξέλιξη από τη

Διεύθυνση Αλιευτικής Πολιτικής και Αξιοποίησης Προϊόντων Αλιευτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ η επεξεργασία πρότασης νομοθετικής ρύθμισης, η οποία θα ενσωματώνει, κατ' ελάχιστο, τις νέες υποχρεώσεις και, επιπλέον, θα θέτει τυχόν νέους όρους και προϋποθέσεις ή άλλους εθνικούς περιορισμούς.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών
Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης
Γραφείο κ. Υπουργού
3. Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής
Γραφείο κ. Υπουργού
4. Βουλευτή κ. Κων. Χήτα